

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/40/2019
Identifikačné číslo spisu: 4315011211
Dátum vydania rozhodnutia: 08.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4315011211.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému U.B. R. C. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 8. septembra 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného U. R. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. marca 2017, sp. zn. 2To/13/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. R. C. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Levice (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 20. decembra 2016, sp. zn. 2T/133/2015, uznal obvineného U. R. C. vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, ktorý spáchal formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona tak, že po tom, čo 28. marca 2015 v čase o 02.00 hod. odišla Ing. H. R. z podniku H. v W. domov na adresu W., D. 10 a o 02.30 hod. si chcela otvoriť vchodové dvere, pričom v jednej ruke držala mobilný telefón Iphone Gold s5 IMEI XXXXXXXXXXXXXXXX a v druhej kľúče od vchodu, pristúpil k nej, chytil jej tento telefón a povedal, že jej pomôže, Ing. H. R. pustila z druhej ruky kľúče a obidvoma rukami chytila telefón, ktorý sa jej snažil obidvoma rukami zobrať, čomu sa ona bránila slovami „pusti to, čo robíš, nechaj ma“ a ťahala si ho k sebe a takto sa niekoľkokrát naťahovali o mobilný telefón, pričom prišiel z pravej strany nestotožnený nezistený ďalší muž, ktorý do Ing. H. R. strčil a ako padala na chrbát, tak jej U. R. C. telefón vytrhol z rúk a obaja odtiaľ ušli preč, pričom pri páde na zem si udrela hlavu, čím jej boli spôsobené povrchové odreniny na hlave vzadu vľavo s predpokladanou dobou liečenia do sedem dní a škoda odcudzením mobilného telefónu vo výške 700 eur.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere štyri roky a osem mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň obvinenému podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť spôsobenú škodu poškodeným Ing. H. R. vo výške 700 eur a Dôvere zdravotnej poisťovni, a. s. vo výške 9,51 eura a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodenú Ing.

H. R. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 29. marca 2017, sp. zn. 2To/13/2017, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému U. R. C. doručené 10. mája 2017, podal obvinený prostredníctvom obhajcu 27. mája 2019 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený v prvom rade namieta, že bol odsúdený na základe jediného priameho dôkazného prostriedku - výpovede opitej poškodenej, bez akéhokoľvek ďalšieho zákonne vykonaného dôkazného prostriedku svedčiaceho o jeho vine.

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vidí obvinený v tom, že už 7. apríla 2015 mal orgán činný v trestnom konaní dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, keďže v tento deň vykonal rekogníciu s cieľom stotožniť ho (obvineného, pozn.) poškodenou, a teda mal povinnosť vzniesť obvinenie. Obvinenie mu však bolo vznesené až 26. mája 2015, teda nie bez meškania. V nadväznosti na to dovolateľ namieta jednak to, že pri úkonoch vykonaných v čase od 7. apríla do 26. mája 2015, ktoré zároveň konkretizuje, mu nebolo umožnené uplatňovať jeho práva na obhajobu zákonom stanoveným spôsobom, a tiež to, že uvedeným časovým odstupom orgán činný v trestnom konaní spôsobil to, že (obvinený, pozn.) v presvedčení o vlastnej nevine nemal vedomosť o potrebe zadovážovania a navrhovania dôkazov vo svoj prospech, ktoré zároveň vypočítava, čím došlo k ich strate. Okrem toho v tejto súvislosti doplnil, že zo spisového materiálu nevyplýva, na základe akých skutočností bol za podozrivého ustanovený práve on.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku spochybňuje obvinený zákonnosť rekognície datovanej 7. apríla 2015, pri ktorej poškodená uviedla, že si je na 80 % istá osobou páchatel'a (ďalej len „rekognícia 1“) a tiež prípustnosť rekognície vykonanej súdom v súvislosti s jeho konfrontáciou s poškodenou na hlavnom pojednávaní 29. marca 2016 (ďalej len „rekognícia 2“). Tvrdí, že rekognícia 1 nemohla byť vykonaná 7. apríla 2019, ale orgán činný v trestnom konaní ju vykonal až po jeho ustanovení ako podozrivého na základe fotografií doručených poškodenou. Poukazuje pritom na výpoveď poškodenej v konaní o povolení obnovy konania vedenom v tejto veci pod sp. zn. 2Nt/41/2017), na to, že jej výpoveď z 8. apríla 2015 (pri ktorej predložila predmetné fotografie, pozn.) neobsahuje žiadnu zmienku iba o deň skôr vykonanej rekognícii a tiež na to, že ak poškodená stotožnila páchatel'a rekogníciou 7. apríla 2015, nemala by dôvod doručovať nasledujúci deň fotografie osoby, ktorá sa mala skutku dopustiť. Dovolateľ zároveň zvýraznil, že rekognícia je v zásade neopakovateľný úkon, ktorého výpovedná hodnota je zachovaná vtedy, ak poznávajúca osoba nemala do doby jej uskutočnenia možnosť vidieť poznávanú osobu, a to či už priamo alebo sprostredkované. Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že rekognícia 1 a rekognícia 2, práve z ktorých súd pri posudzovaní jeho viny vychádzal, neboli vykonané zákonným spôsobom, a preto sa vôbec nemali stať podkladom pre rozhodnutie o jeho vine. V tejto súvislosti obvinený tiež uviedol, že postup orgánu činného v trestnom konaní, ktorý cielene manipuloval s dôkazom tak, aby bol predmetný dôkaz - rekognícia 1 - použiteľný na účely trestného konania, a to nepravdivým uvedením dátumu uskutočnenia úkonu, zakladá dôvodné podozrenie zo zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa 326 ods. 1 a ods. 4 písm. c) Trestného zákona a v tomto smere podá podnet na Inšpekciu ministerstva vnútra.

Ďalej obvinený namieta zákonnosť znaleckého posudku z odboru psychológie. Konkrétne poukazuje na to, že predmetný dôkazný prostriedok bol zadovážený za účelom vyšetrenia duševného stavu poškodenej, bez toho, aby bol predtým vydaný potrebný príkaz súdu, resp. v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie. Okrem toho namieta, že sa znalkyňa vyjadruje k vierohodnosti svedkyne, ku ktorej ale podľa judikatúry (R 12/1987) nie je oprávnená sa vyjadrovať, a na druhej strane sa nevyjadřila k otázke zachovania zrakového vnemu svedkyne za okolnosti, že v čase skutku bola pod silným vplyvom alkoholu (najmenej hodinu po čine u nej bola dychovou skúškou nameraných 0,82 mg/l).

Pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ten je podľa obvineného naplnený tým, že pri ustálení spôsobu spáchania predmetného činu ako i totožnosti páchatela vychádzali konajúce súdy iba z výpovedí poškodenej a na základe nezákonnej rekognície a znaleckého posudku. Osobitne pritom poukazuje na to, že svedkovia S. R. a C. H. sa pomýlili v čase, o ktorom vypovedali. Z ich výpovedí je podľa dovolateľa zrejmé, že vypovedajú o sobotňajšej noci (kedy svedkyňa R. nastúpila na službu 28. marca 2015 a zatvárala bar o 02:00 hod 29. marca 2015), avšak pre predmetné konanie sú relevantné informácie o piatkovej noci (kedy mala uvedená svedkyňa službu od 14:00 hod 27. marca 2015 do 03:00 hod 28. marca 2015), čo jednoznačne svedčí v jeho prospech. V ďalšej časti upriamuje obvinený pozornosť na dokazovanie vykonané v konaní o povolení obnovy konania vedenom na príslušnom okresnom súde pod sp. zn. 2Nt/41/2017 a polemizuje so závermi súdov oboch stupňov, na podklade ktorých jeho návrh v tomto konaní zamietli.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 388 ods. 1 Trestného poriadku zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súde.

Príslušný okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že sa nestotožňuje so stanoviskom obhajcu resp. obvineného, že by časový odstup medzi 7. aprílom 2015 (rekognícia) a 26. májom 2015 (vznesenie obvinenia) ovplyvnil výsledok trestného konania v neprospech obvineného U. R. C. pre prípadnú nemožnosť zadovážovania dôkazov o svojej nevine. Uvádza, že v žiadnom prípade nemožno hovoriť ani o nezákonnosti vykonanej rekognície alebo o jej manipulácii vec realizujúcim vyšetrovateľom PZ len preto, že poznávajúca osoba - poškodená už mala možnosť vidieť obvineného v minulosti v pohostinstve alebo v podniku - túto skutočnosť v celom priebehu prípravného konania ani v konaní pred súdom nebolo možné nijako ovplyvniť. Je toho názoru, že sa nemožno stotožniť ani s neustálym od začiatku prípravného konania trvajúcim spochybňovaním výpovede svedkyne - poškodenej, ktorá jednoznačne - aj pri vzájomnej konfrontácii s obvineným - zotrvala na tom, že to bol obžalovaný, kto predmetný skutok spáchal. Poukazujúc na znalecký posudok PhDr. F. H. prokurátor konštatuje, že v ňom formulované závery ničím neodvodňujú pochybnosť o zákonnosti vykonania znaleckého dokazovania v odbore psychológia, ide o hodnotenie osoby poškodenej a jej mentálnej úrovne, pričom znalkyňa žiadnym spôsobom nepreberá úlohu súdu v hodnotení dôkazov a zameriava sa na úroveň vierohodnosti výpovede poškodenej. Prokurátor ďalej uvádza, že podrobným výsluchom osôb údajne pohybujúcich sa v inkriminovanej dobe v okolí miesta činu sa v rámci dokazovania v konaní o povolení obnovy konania podarilo spoľahlivo vylúčiť, že by páchatelom skutku bola iná osoba.

Z týchto dôvodov okresný prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol dovolanie z dôvodu, že nie sú preukázané dôvody dovolania.

V písomnej reakcii na vyjadrenie okresného prokurátora obvinený prostredníctvom obhajcu poukázal na nedostatky v práci orgánov činných v trestnom konaní, ktoré nezaistili žiadnu materiálnu stopu alebo dôkazný prostriedok, ktorý by preukázal jeho prítomnosť na mieste činu, nezaistili odcudzený mobilný telefón ako hmotný predmet útoku a ani informácie o pohybe odcudzenej veci bezprostredne po čine. Zopakoval, že z dôvodu pochybenia zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k strate dôkazných prostriedkov, na základe ktorých mohla a mala byť jeho vina jednoznačne preukázaná alebo vyvrátená, pričom pre oneskorené vznesenie obvinenia nemohol tieto dôkazy ani navrhnúť. Tým, že orgány činné v trestnom konaní nespĺnili svoju povinnosť vzniesť mu obvinenie v čase, keď bol podľa polície dostatočne odôvodnený záver, že ide o trestný čin a že ho spáchala konkrétna osoba, bol vypočúvaný ako svedok a až s odstupom času (viac ako mesiac) a po vykonaní ďalších úkonov mu bolo vznesené obvinenie, pričom jeho výsluch v pozícii svedka bol naďalej používaný ako dôkaz v trestnom konaní.

V ďalšej časti vyjadrenia poukázal obvinený tiež na to, že orgány činné v trestnom konaní ani súd do dnešného dňa jednoznačne a nado všetku pochybnosť nevylúčili spáchanie predmetného skutku inou osobou. Vyjadrenie prokurátora, že ide o iný mobilný telefón, považuje iba za hypotézu, na ktorej

nemôžu byť založené závery o vine alebo nevine. Citujúc rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/105/2018 zdôraznil, že „... vina obžalovanej osoby musí byť jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázaná... Pokiaľ možno v trestnom konaní na základe vykonaného dokazovania dospieť k niekoľkým pravdepodobným skutkovým verziam, je súd povinný prikloniť sa k verzii, ktorá je pre obvineného/obžalovaného priaznivejšia... Trestné konanie vyžaduje v tomto ohľade ten najvyšší možný stupeň istoty, ktorý možno od ľudského poznania požadovať, aspoň na úrovni všeobecného pravidla preukázania mimo akúkoľvek pochybnosť.“ V nadväznosti na to uviedol, obhajoba nespochybňuje výpoveď poškodenej v jej skutkových tvrdeniach o priebehu činu, spochybňuje jej identifikáciu obvineného ako páchatel'a. Zdôraznil pritom, že nebol na mieste činu žiadnym svedkom videný, zachytený kamerovým systémom, ani priamo rozpoznaný poškodenu, ktorá bola opitá a ktorej znalecké skúmanie bolo vykonávané v stave, ktorý nezodpovedal jej stavu v čase činu. Podľa dovolateľa tak nie je možné vyhodnotiť, či schopnosť poškodenej vnímať a zapamätať si tvár akejkoľvek osoby nebola ovplyvnená množstvom vypitého alkoholu, okolitými podmienkami a vlastnou stresovou situáciou, resp. je takmer isté, že jej schopnosť správne vnímať a pamätať si bola značne obmedzená. Následné nájdenie fotografií podozrivého na internete a jeho identifikácia „s istotou na 80 %“ nemôžu byť podľa obvineného relevantným podkladom pre odsúdenie človeka. Pokiaľ ide o nezákonnosť rekognície, táto nespočíva v tom, že sa poškodenej s ním alebo jemu podobnou osobou mohla stretnúť, ako tvrdí prokurátor, ale v tom, že na fotkách rozpoznávala osobu, ktorej fotku si sama bezprostredne pred rekogníciou vyhľadala na sociálnej sieti a následne v tom, že rekognícia bola vykonávaná opakovane, napriek tomu, že ide v zásade o neopakovateľný úkon.

V závere preto obvinený konštatuje, že jeho vina nebola jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázaná a je pre neho nepochopiteľné, ako mohlo dôjsť k jeho odsúdeniu za takto nedostatočne zistených skutkových okolností

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné - v súlade so svojou ustálenou judikatúrou - najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, ak v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke pod č. 51/2014).

Pokiaľ ide o obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Vo vzťahu k obvineným uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku treba vo všeobecnosti uviesť, že tento možno úspešne uplatniť iba vtedy, ak zistené porušenie zákona (posudzujúc trestné konanie ako celok) zodpovedá svojou povahou a závažnosťou porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda len ak bolo odsúdenie obvineného založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje. Tento prístup najvyššieho súdu pri výklade a uplatňovaní tohto dovolacieho dôvodu vychádza z toho, že dovolanie nemožno považovať za dôvodné, ak by ním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia. Dovolanie by v takom prípade v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy, ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 52/2013-III). Zároveň platí, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne namietat iba zákonnosť získania, resp. vykonania dôkazu, nie však jeho informatívnu hodnotu, resp. spôsob hodnotenia dôkazu súdom, t. j. jeho vecnosť, obsahovú správnosť a dôkaznú silu (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu z 25. februára 2016, sp. zn. 2 TdoV 15/2014).

Napokon pokiaľ ide o rozhodovanie o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, treba uviesť, že najvyšší súd hodnotí skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011). Ani v rámci tohto dovolacieho dôvodu tak nemožno účinne namietat hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

V kontexte týchto všeobecných východísk musí najvyšší súd predovšetkým konštatovať, že hoci obvinený v podanom dovolaní formálne označil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, vecne majú jeho vyššie zrekapitulované námietky takmer výlučne skutkový charakter. Uvedené sa v celom rozsahu vzťahuje na argumentáciu dovolateľa uplatnenú v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a tiež vo vyjadrení k stanovisku prokurátora, keď obvinený, polemizujúc zo spôsobom akým konajúce súdy nielen v pôvodnom konaní, ale dokonca aj v konaní o povolení obnovy konania, ktoré je vylúčené z dovolacieho prieskumu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), hodnotili vykonané dôkazy, spochybňuje správnosť ich skutkových zistení so záverom, že v posudzovanom prípade došlo k dôkaznej núdzi a jeho vina „... v základnom ani odvolacom konaní nebola jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázaná, keďže jediným dôkazom bola výpoveď alkoholom značne ovplyvnenej poškodenej o priebehu skutku a následne

pochybným spôsobom vykonané stotožnenie U. C. ako páchatela.“ Tento druh námietok stojí nielen mimo obvineným označené dôvody dovolania, ale i akýkoľvek iný ním použiteľný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keďže chyby skutkovej povahy sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť jedine minister spravodlivosti. Preto sa nimi najvyšší súd nemohol v tomto konaní vecne zaoberať.

Pokiaľ obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namieta včasnosť vznesenia obvinenia s tým, že v dôsledku tohto postupu orgánov činných v trestnom konaní mu jednak v čase od 7. apríla do 26. mája 2015 nebolo umožnené uplatňovať jeho práva na obhajobu a zároveň došlo k strate dôkazov v jeho prospech, najvyšší súd uvádza, že iba to, že je známa totožnosť osoby, ktorá sa mala dopustiť konania, ktoré je predmetom trestného stíhania „vo veci“, pre vznesenie obvinenia nestačí. Súčasne musí byť splnená podmienka, že na podklade trestného oznámenia alebo po začatí trestného stíhania zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že ide o trestný čin, ktorý spáchala určitá osoba (§ 206 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku). Na rozdiel od začatia trestného stíhania, ktoré je namieste vždy, ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku (§ 199 ods. 1 Trestného poriadku), sa tak pre vznesenie obvinenia vyžaduje vyššia miera podozrenia, že konania, ktoré vykazuje znaky trestného činu, sa dopustila určitá osoba. Pri spätnom posudzovaní postupu orgánov činných v trestnom konaní z pohľadu včasnosti vznesenia obvinenia pritom nemožno ponechať bez povšimnutia ani už ustálenú judikatúru nielen všeobecných súdov ale i Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, podľa ktorej má zastavenie trestného stíhania (ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/2014; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2016, sp. zn. I. ÚS 540/2016).

Z tohto pohľadu potom nemožno postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré pristúpili k vzneseniu obvinenia dovolateľovi až potom, čo si v priebehu necelých dvoch mesiacov najprv overili tvrdenie poškodenej, a to výsluchom dovolateľa v procesnom postavení svedka, ich vzájomnou konfrontáciou a psychologickým vyšetrením poškodenej, bez ďalšieho označiť za porušujúci právo dovolateľa na obhajobu. Podstatným v tomto smere je tiež to, že okrem rekognície vykonanej 7. apríla 2015 a znaleckého posudku z odboru psychológie z 20. mája 2015, z ktorého prečítaním na hlavnom pojednávaní obvinený súhlasil, neboli ostatné dôkazy získané v dovolateľom namietanom období podkladom pre rozhodnutie o jeho vine, ale toto, pokiaľ ide o výpovede jednotlivých osôb, sa opiera takmer výlučne iba o výpovede získané výsluchmi na hlavnom pojednávaní (pozri str. 3 až 5 rozsudku okresného súdu).

Ak obvinený v tejto súvislosti tvrdí, že uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k strate dôkazov v jeho prospech, v tejto časti ide o námietku skutkovú. Jej základ totiž spočíva v presvedčení dovolateľa, že bez vykonania týchto dôkazov nie je jeho vina bez pochybností preukázaná. Ako už ale bolo uvedené vyššie, v konaní o dovolaní obvineného nemôže dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku skúmať ani meniť. To znamená, že nie je oprávnený ani prehodnocovať záver súdov, že v pôvodnom konaní vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu usvedčuje páchatela zo spáchania trestného činu, a teda ďalšie „usvedčovanie“ už nie je potrebné. Z tohto pohľadu je potom irelevantné, či prípadné ďalšie dôkazy, ktorých sa obvinený domáha, sú ešte objektívne vykonateľné alebo nie. Pre úplnosť treba zároveň dodať, že súdy oboch stupňov v odôvodnení svojich rozhodnutí náležite objasnili, prečo bez rozumných pochybností dospeli k záveru o vine obvineného (pozri najmä str. 7 rozsudku okresného súdu a 4 až 6 uznesenia krajského súdu).

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa rekognície, tieto v skutočnosti nesmerujú voči zákonnosti jej vykonania, ale obvinený nimi spochybňuje iba jej „výpovednú hodnotu,“ t. j. informatívnu hodnotu z nej získaného dôkazu, keď v podstate namieta, že rekognícia bola vykonaná až potom, čo poškodená našla jeho fotku na sociálnej sieti, resp. že bola vykonaná opakovane.

Skutočnosť, že opoznávanú osobu ešte pred vykonaním rekognície vyhľadala opoznávanú osobu na sociálnej sieti (čo v súčasnosti nie je nič neobvyklé) nie je otázkou zákonnosti vykonania tohto dôkazu, ale je otázkou posúdenia jeho dôkaznej sily. A ako už bolo uvedené vyššie, spôsob hodnotenia vykonaného dôkazu nemôže obvinený úspešne namietať nielen v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, no ani v rámci iného preň dostupného dôvodu.

Uvedené sa v celom rozsahu vzťahuje aj na prípadné opakovanie rekognície. Ustanovenie § 126 Trestného poriadku opätovné vykonanie rekognície výslovne nevyklučuje, teda ho nemožno bez ďalšieho označiť za nezákonné. Vo vzťahu k posudzovanej veci treba navyše uviesť, že okresný súd na hlavnom pojednávaní nevykonal ďalšiu rekogníciu, ako nesprávne tvrdí dovolateľ, ale konfrontáciu medzi ním a poškodenou. Na posúdení tohto úkonu nemení nič ani skutočnosť, že poškodená tvárou v tvár opätovne označila obvineného za páchatela.

Zjavne neopodstatnenou je aj námietka dovolateľa, že znalecký posudok z odboru psychológie bol zadovaný bez príkazu súdu, resp. sudcu pre prípravné konanie. Nešlo totiž o vyšetrenie duševného stavu poškodenej podľa § 148 a nasl. Trestného poriadku, ktoré vykonáva znalec z odvetvia psychiatrie a ktoré je podmienené príkazom súdu, ako mylne tvrdí, ale „iba“ o psychologické posúdenie jej osobnosti. Pokiaľ obvinený v ďalšej časti namieta, že sa znalkyňa neprípustne vyjadrovala k vierohodnosti svedkyne, resp. neúplnosť podaného posudku, ani v tomto smere nejde o otázku zákonnosti získania dôkazu, ale o otázku jeho vecnosti a obsahovej správnosti, ktorá z už uvedených dôvodov nemôže byť predmetom dovolacieho prieskumu, ktorý iniciuje obvinený. K tomu sa len pre úplnosť žiada dodať, že podľa odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa sa znalkyňa vyjadrovala k vierohodnosti poškodenej len z psychologického hľadiska a pre rozhodnutie súdu bolo podstatné jej zistenie, že poškodená „dokáže správne vnímať, zapamätať si a reprodukovať prežité udalosti, resp. udalosti, ktorých bola svedkom, neboli u nej zistené sklony k skresľovaniu prežitého...“

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného U. R. C. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.